

พระราชกฤษฎีกา

แบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

พ.ศ. ๒๕๓๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

เป็นปีที่ ๕๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๓๖”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน ในความรับผิดชอบ

ของกรม

(๒) อำนวยการเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(๓) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมาย รวมทั้งงานนิติกรรมและสัญญาและงานคดี ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรม ดำเนินการเกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทและคดีอาญา ทั่วไปตามข้อบังคับของกระทรวงมหาดไทย การอำนวยการความเป็นธรรมแก่ประชาชน ตลอดจนดำเนินการ สนับสนุนและดูแลให้ประชาชนได้รับสิทธิ เสรีภาพ และปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างจังหวัดและอำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน

(๕) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ตลอดจนดำเนินการ เกี่ยวกับการเตรียมพร้อมและการบริหารงานในภาวะฉุกเฉินและภาวะสงคราม

(๖) จัดการฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการฝ่ายปกครอง ข้าราชการและพนักงาน ส่วนท้องถิ่น และพนักงานฝ่ายปกครองในระดับต่างๆ ในความรับผิดชอบของกรม

(๗) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร บัตรประจำตัวประชาชน และการทะเบียนอื่นที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรม

(๘) ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลการบริหารงาน การปกครองท้องที่ในส่วนภูมิภาคของจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน รวมทั้งการจัดการ ปกครอง การพัฒนาท้องที่ การส่งเสริมอาชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน และการพัฒนาองค์กร ประชาชน

(๙) ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการจัดการศึกษาของหน่วยการปกครอง ท้องถิ่น

(๑๐) ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการบริหารงาน การปกครองท้องถิ่น ตลอดจนดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองและพื้นที่เฉพาะ

(๑๑) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกิจการมวลชน งานกิจการชายแดน งานหมู่บ้าน อาสาพัฒนาและป้องกันตนเองในฝ่ายพลเรือน และงานข่าวด้านความมั่นคงในความรับผิดชอบของกรม รวมทั้งกำกับดูแลการปกครองของชาวเขาและชนกลุ่มน้อย

(๑๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันภัยอันตรายและรักษาความสงบเรียบร้อย ความมั่นคงภายในของประเทศและการอาสารักษาดินแดน

(๑๓) ดำเนินการและประสานงานด้านการให้บริการประชาชน และงานอื่นที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใด ในระดับอำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน

(๑๔) อำนาจการและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของนายอำเภอ

(๑๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๔ ให้แบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ดังนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

- (๑) สำนักงานเลขานุการกรม
- (๒) กองคลัง
- (๓) กองการเจ้าหน้าที่
- (๔) กองการเลือกตั้ง
- (๕) กองการสอบสวนและนิติการ
- (๖) กองการสื่อสาร
- (๗) กองป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- (๘) กองวิชาการและแผนงาน
- (๙) วิทยาลัยการปกครอง
- (๑๐) สำนักบริหารการทะเบียน
- (๑๑) สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น
- (๑๒) สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น
- (๑๓) สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
- (๑๔) สำนักประสานงานมวลชน
- (๑๕) สำนักอำนาจการอาสารักษาดินแดน

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

- (๑) ที่ทำการปกครองจังหวัด
- (๒) ที่ทำการปกครองอำเภอ
- (๓) ที่ทำการปกครองกิ่งอำเภอ

มาตรา ๕ อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีดังนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

(๑) สำนักงานเลขานุการกรม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของกรม และราชการที่มีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดโดยเฉพาะ อำนาจหน้าที่ดังกล่าวให้รวมถึง

- (ก) ปฏิบัติงานสารบรรณของกรม
- (ข) ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยความสะดวกและงานเลขานุการของกรม
- (ค) ประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานของกรม
- (ง) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๒) กองคลัง มีอำนาจหน้าที่

- (ก) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่ และยานพาหนะของกรม
- (ข) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๓) กองการเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่

- (ก) จัดระบบงานและบริหารงานบุคคลของกรม เว้นแต่การฝึกอบรม และพัฒนานุเคราะห์
- (ข) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๔) กองการเลือกตั้ง มีอำนาจหน้าที่

- (ก) บริหารและอำนวยความสะดวกเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งในราชการส่วนท้องถิ่น และการเลือกตั้งประเภทอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวง
- (ข) ส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- (ค) จัดเก็บ รวบรวมสถิติข้อมูล วิเคราะห์วิจัยและประเมินผลการเลือกตั้ง
- (ง) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๕) กองการสอบสวนและนิติการ มีอำนาจหน้าที่

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายงานนิติกรรมและสัญญาและงานคดี รวมทั้งการให้คำปรึกษา วินิจฉัยและตีความข้อกฎหมาย ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรม

(ข) ดำเนินการเกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทและคดีอาญาทั่วไปตามข้อบังคับของกระทรวงมหาดไทย การอำนวยความสะดวกและประสานงานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย การปราบปรามอาชญากรรม และการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ในความรับผิดชอบของ นายอำเภอ

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายป่าไม้ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรม

(ง) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๖) กองการสื่อสาร มีอำนาจหน้าที่

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างจังหวัดและอำเภอ ถึงอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน

(ข) จัดหา ซ่อมแซม บำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์การสื่อสารของ กรม

(ค) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๗) กองป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน มีอำนาจหน้าที่

(ก) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนตลอดจน ดำเนินการเกี่ยวกับการเตรียมพร้อมและการบริหารงานในภาวะฉุกเฉินและภาวะสงคราม

(ข) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๘) กองวิชาการและแผนงาน มีอำนาจหน้าที่

(ก) พัฒนาระบบ รูปแบบและวิธีการบริหารการปกครอง

(ข) จัดทำและประสานแผนงานของกรมให้เป็นไปตามนโยบายและแผนแม่บทของกระทรวง รวมทั้งเร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานของกรม

(ค) จัดระบบการสำรวจ การเก็บ และการใช้ประโยชน์ข้อมูลของหน่วยงานในสังกัด และเป็นศูนย์ข้อมูลของกรม

(ง) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๕) วิทยาลัยการปกครอง มีอำนาจหน้าที่

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการและลูกจ้างของกรม ตลอดจนข้าราชการและเจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการสภาตำบล คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองและคณะกรรมการหมู่บ้าน

(ข) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๑๐) สำนักบริหารการทะเบียน มีอำนาจหน้าที่

(ก) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร บัตรประจำตัวประชาชน และการทะเบียนอื่นที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรม

(ข) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๑๑) สำนักบริหารการปกครองท้องที่ มีอำนาจหน้าที่

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบและเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน การจัดทำแผนที่แนวเขตการปกครองทั่วประเทศและการดูแลรักษาที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินตามกฎหมาย

(ข) บริหารและพัฒนาประสิทธิภาพ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และคณะกรรมการหมู่บ้าน

(ค) ควบคุมการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ การพัฒนาท้องที่และความเป็นอยู่ของประชาชน ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมและที่เป็นนโยบายพิเศษของรัฐบาลหรือของกระทรวงตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับทางหลวงท้องถิ่น และงานชลประทานราษฎร

(ง) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๑๒) สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่

(ก) บริหารการจัดการศึกษาของหน่วยการปกครองท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการประถมศึกษา

(ข) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของพนักงานส่วนท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้ง จัดสรรงบประมาณและตรวจสอบบัญชีถือจ่ายเงินเดือนและค่าจ้างของพนักงานส่วนท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

(ง) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๑๓) สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบและเปลี่ยนแปลงเขตปกครองของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

(ข) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยเพื่อพัฒนาระบบ รูปแบบ และโครงสร้างของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

(ค) ดำเนินการและประสานงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ยกเว้นในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา

(ง) ดำเนินการและประสานงานเกี่ยวกับการบริหารการคลัง การงบประมาณ การจัดเก็บและพัฒนารายได้ของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

(จ) ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวทางปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่น และให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับดังกล่าวแก่หน่วยการปกครองท้องถิ่น

(ฉ) สนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ประสานงานการพัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค เมืองปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ตลอดจนศึกษา วิเคราะห์ ประเมินโครงการของหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ขอรับเงินอุดหนุนพิเศษ และติดต่อหาแหล่งสนับสนุนจากองค์กรหรือหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ

(ช) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๑๔) สำนักประสานงานมวลชน มีอำนาจหน้าที่

(ก) ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการบริหารราชการ และความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้

(ข) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกิจการชายแดน และงานชาวเขาและชนกลุ่มน้อยที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรม

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง แห่งชาติ ไทยอาสาป้องกันชาติ และหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน ในส่วนความรับผิดชอบของกรม ตลอดจนประสานงานเกี่ยวกับกิจการมวลชนอื่นๆ ที่เป็นอาสาสมัคร ยกเว้นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

(ง) อำนวยการ และบริหารงานการฝึกอบรมมวลชนอาสาสมัครทุกประเภท ยกเว้นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน รวมทั้งการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการรักษาความสงบเรียบร้อยของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ผู้นำท้องถิ่น และคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อย

(จ) ปฏิบัติงานด้านการข่าวที่เกี่ยวกับความมั่นคง ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรม

(ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๑๕) สำนักอำนวยการอาสารักษาดินแดน มีอำนาจหน้าที่

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดกำลัง การงบประมาณ การสั่งใช้และการส่งกำลังบำรุง การให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือ ตลอดจนการปรับปรุงสมรรถภาพและขีดความสามารถของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน

(ข) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

(๑) ที่ทำการปกครองจังหวัด มีอำนาจหน้าที่

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรมในเขตพื้นที่จังหวัด

(ข) กำกับ ดูแล และสนับสนุนการปฏิบัติงานของที่ทำการปกครองอำเภอ และที่ทำการปกครองกิ่งอำเภอ

(ค) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

- (๒) ที่ทำการปกครองอำเภอ มีอำนาจหน้าที่
- (ก) ดำเนินการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรมในเขตพื้นที่อำเภอ
  - (ข) ดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานอำเภอ
  - (ค) ดำเนินงานเกี่ยวกับราชการอื่นที่มีใช้ของส่วนราชการใด ตามที่

ได้รับมอบหมาย

- (ง) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น

ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

- (๓) ที่ทำการปกครองกิ่งอำเภอ มีอำนาจหน้าที่
- (ก) ดำเนินการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรมในเขตพื้นที่กิ่งอำเภอ
  - (ข) ดำเนินงานเกี่ยวกับราชการอื่นที่มีใช้ของส่วนราชการใด ตามที่

ได้รับมอบหมาย

- (ค) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น

ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแบ่งส่วนราชการภายในกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และระบุอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการดังกล่าวให้เหมาะสมกับสภาพงานและเนื่องจากมาตรา ๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติว่าการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้ระบุอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการไว้ในพระราชกฤษฎีกาด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้